

Asia: VN/11878/2022

Luonnos hallituksen esitykseksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 5 §:n muuttamisesta ja 5 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto: St1 Nordic Oy

Luonnos hallituksen esitykseksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 5 §:n muuttamisesta ja 5 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/11878/2022

St1 Nordic Oy (St1) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto uusiutuvien polttoaineiden edistämisen lainsäädännön väliaikaisen muuttamisen lakiluonnoksesta.

Lakimuutoksen tavoitteena on alentaa liikenteen polttoaineiden hintoja jakeluvelitettä väliaikaisesti laskemalla. St1 pitää esitettyä lakimuutosta väliaikaisesta alentamisesta perusteltuna tilanteessa, jossa biodieselin kysyntä on haastanut saatavuuden globaalisti. Tämä on näkynyt biodieselin raaka-aineiden voimakkaana hinnannousuna ja siten aiheuttanut kohonneita kustannuksia myös suomalaisille tieliikenteen käyttäjille. Biodieselin raaka-aineet ovat globaalisti rajallisia, eikä uutta tarjontaa siten ole syntymässä lähivuosina kysyntää vastaavalle tasolle.

Pidämme ehdotettua 5 b §:n ylitäytön täysimääräistä hyödyntämismahdollisuutta keskeisenä joustokeinona, sekä nyt tapahtuneeseen yllättävään muutokseen reagointiin, että vuoden 2024 suunniteltuun nousuun varautumiseen. Pidämme tärkeänä, että se sisältyy lakimuutokseen täysimääräisesti. Ylitäytön täysimääräinen hyödyntämismahdollisuus voi myös kannustaa yhtiöitä jakelemaan uusiutuvia polttoaineita velvoitetta enemmän.

St1 pitää oikeana linjausta siitä, ettei lakiluonnoksessa muuteta kehittyneiden biopolttoaineiden ja biokaasun lisävelvoitetta. Tämä on tärkeää myös kotimaisten investointisuunnitelmien jatkuvuuden näkökulmasta. Onkin todennäköistä, että suunnitellulla yleisvelvoitteen laskulla ei tule olemaan kielteisiä vaikutuksia kotimaahan kohdistuviin biokaasun, edistyksellisten biopolttoaineiden eikä synteettisten polttoaineiden valmistukseen liittyviin investointisuunnitelmiin. Kotimaisten investointien ja aitojen globaalien päästövähennysten näkökulmasta, nimenomaan edistyksellisten uusiutuvien polttoaineiden osuus on nk. yleisvelvoitteen osuutta tärkeämpi.

Laaja keinovalikoima välttämätön, biokaasu ja synteettiset polttoaineet sekä sähkö tärkeässä asemassa tulevaisuudessa

Jakeluvelvoitteen täyttämiseksi biodiesel on tällä hetkellä keskeisin ratkaisu johtuen muihin käyttövoimiin liittyvistä teknologisista rajoitteista tieliikenteen nykyisessä ajoneuvokannassa.

Kohtuullisten kustannusten varmistamiseksi jatkossa on tärkeää kaikin käytössä olevin keinoin huolehtia siitä, että jakeluvelvoitteen piiriin on mahdollista sisällyttää erilaisia vaihtoehtoja ja että niiden saatavuus ja hinta ovat liikenteen käyttäjille houkuttelevalla tasolla. Merkittävimmät potentiaalit Suomessa liittyvät biokaasun laajamittaiseen käyttöön erityisesti raskaassa liikenteessä sekä pidemmällä aikavälillä synteettisiin polttoaineisiin.

Liikennesektorin hiilineutraalisuuden saavuttamiseksi kustannustehokkaasti on panostettava uusien skaalautuvien teknologioiden, aivan erityisesti sähköpolttoaineiden kehittämiseen ja kaupallistamiseen. Ne ovat suorasähköistämisen ohella merkittävin globaalisti skaalattavissa oleva keino liikennesektorin päästöjen vähentämisessä. Synteettisten polttoaineiden tuotannon mahdollistaminen tulee olla liikenteen päästövähennyskeinojen prioriteetti pitkällä aikavälillä.

Tällä hetkellä jakeluvelvoitetta on mahdollista täyttää nestemäisillä biopolttoaineilla sekä biokaasulla ja vuodesta 2023 lähtien synteettisillä sähköpolttoaineilla (RFNBO). Myös uusiutuvan sähkön lisäämistä keinovalikoimaan tulee arvioida, sillä se lisää teknologianeutraaliutta, kustannustehokkuutta ja edistää sähkön jakeluverkoston vaatimia investointeja. Uusiutuva sähkö tulisi ottaa jakeluvelvoitteessa huomioon kuten biokaasu ja sähköpolttoaineetkin, jolloin uusiutuvan sähkön jakelijat voisivat osallistua jakeluvelvoitteeseen myymällä tikettejä jakeluvelvoitetuille toimijoille.

Lähivuodet kriittisiä kustannustehokkaiden päästövähennystoimien varmistamiseksi

Haluamme kiinnittää huomiota väliaikaisesta laskusta seuraavaan nostoon vähintään 22,5 % tasolle vuonna 2024, joka tulee aiheuttamaan merkittävän haasteen liikennepolttoaineiden jakelijoille. Vuoden 2024 veloitteen prosenttiyksikkökohtaisen nousun hintavaikutus tulee todennäköisesti olemaan suurempi kuin tämän esityksen luoma hinnanlasku.

Kiristyvät jakeluveloitteet Suomessa ja muualla maailmassa luovat haasteita, sillä biodieselin tuottamiseen sopivia raaka-aineita on rajallisesti eikä Suomen tieliikenteen sähköistyminen tai biokaasun kysyntä ehdi kasvaa riittävästi vielä lähivuosina. Yhteiskunnan kannalta sietämättömäksi kohoavat liikenteen päästöjen vähentämisen kustannukset ovat vältettävissä myös muutoin kuin väliaikaisiin jakeluveloitteen tasonlaskuihin turvautumalla. Siksi onkin tärkeää kehittää nykyistä laajempaa keinovalikoimaa ja joustavampaa lainsäädäntöä.

Liikennesektorilla päästöjen vähentämisen rajakustannus kohoaa selvästi muita sektoreita (päästökauppa, maankäyttö) korkeammalle. Toisaalta maankäyttösektorilla jää merkittävä määrä kustannustehokkaita toimia hyödyntämättä, koska riittävää maksukykyä ja kysyntää ei ole. Kokonaiskustannustehokkuuden näkökulmasta tilanne on kaukana optimaalisesta. Tilanteen korjaamiseksi joustoa tulisi sallia myös päästöjen vähentämiseen veloitetuille toiminnanharjoittajille. Tämä olisi toteutettavissa siten, että osa esimerkiksi liikenteen toiminnanharjoittajan päästöjen vähentämisveloitteesta olisi mahdollista kattaa maankäyttösektorin piiriin kuuluvilla toimilla. Tämä tarjoaisi haluttaessa mahdollisuuden moninkertaiseen ilmastohyötyyn ollen samalla myös järkevää sekä kansan- että yritystalouden näkökulmasta. Myös taajanjakosektorin sisäisiä joustomahdollisuuksia tulisi tarkastella siten, että päästövähennystoimissa edettäisiin kustannustehokkuusjärjestyksessä.

Kunnioittaen,

St Nordic Oy

Hulkkonen Ville
St1 Nordic Oy